

ALAVIESKAN KUNNAN VESIHUOLTOLAITOKSEN TOIMINTAKERTOMUS 2020

Vesihuoltolaitos käsittää vesilaitoksen ja viemärlaitoksen.

1. YLEISTÄ

Tehtävä

Alavieskan kunnan vesihuoltolaitoksen tehtävänä on huolehtia vesihuoltolain mukaisesti toiminta-alueensa vesihuollosta, joka sisältää veden johtamisen talousvetenä käytettäväksi sekä jätevesien johtamisen.

Toiminta-ajatus

Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on toimittaa kuluttajien käyttöön mahdollisimman häiriöttömästi Sosiaali- ja terveysministeriön asetuksen 683/2017 mukaista talousveden laatuvaatimukset ja laatuavoitteet täyttävää talousvettä. Vesihuoltolaitoksen tehtävänä on myös jäteveden vastaanotto ja poisjohtaminen ilman ympäristöhaittoja.

Toimielimet

Vesihuoltolaitosta johtaa ja valvoo Alavieskan tekninen lautakunta.

2. ORGANISAATIO JA TOIMINTAYMPÄRISTÖ

Vesihuoltolaitos toimii omana tuloyksikkönään vuodesta 2020 lähtien. Henkilöstöön kuuluu tekninen johtaja, toimistos sihteeri ja kaksi vesihuoltotyöntekijää muiden tehtävien ohella. Asiakaspalvelusta vastaa tekninen johtaja sekä toimistos sihteeri. Laskutuspalvelu on ostettu Ylivieskan vesiosuuskunnalta vuoden 2020 loppuun saakka.

Vesihuoltotyöntekijöiden toimenkuvaan kuuluvat Alavieskan alavesisäiliön, Taluskylän alavesisäiliön, Kähtävän ja Kortteen paineenkorottamoiden käyttö- ja kunnossapitotehtävät, vesijohtoverkoston ja viemäriverkoston käyttö- ja kunnossapitotehtävät sekä vesimittareiden toimittaminen ja asennus.

Vesihuoltolaitoksen ja kiinteistönhoidon päivystys on hoidettu työajan ulkopuolella klo 15:30 – 7:00 yhteispäivystyksenä, jolloin päivystysvuorossa oleva työntekijä vastaa yksin samalla kummankin toimialueen päivystyksestä ja hälyttää tarvittaessa lisävoimia. Päivystäjä vastaa numerosta 044 5395 295. Yhteystiedot ovat myös kunnan www-sivuilla www.alavieska.fi.

Vesihuoltolaitoksen toiminta-alue sijaitsee Alavieskan kunnan alueella. Asemakaava-alueella asukkaat kuuluvat myös viemäroinnin piiriin. Toiminta-alueella asuu noin 2500 asukasta.

3. TALOUSVESILAITOS

3.1 Valvonta ja valvontatutkimusohjelma

Terveydensuojelulain (763/1994) 5 luvussa määritellään talousvesi ja mikä ei ole talousvettä. Talousvettä käytetään juomavetenä ja erilaisiin kotitaloustarkoituksiin sekä ruoan valmistukseen. Laissa säädetään myös talousveden laadusta ja valvonnasta. Talousvetenä käytettävän veden on oltava terveydelle haitatonta ja tarkoitukseensa soveltuvaa. Veden käsittelyssä tai jakelussa käytetyistä aineista tai laitteissa käytetyistä materiaaleista ei saa joutua talousveteen epäpuhtauksia suurempia määriä kuin niiden käyttötarkoituksen mukaan on tarpeellista, eivätkä ne saa vaarantaa talousveden laatuvaatimusten täyttymistä.

Muita veden laatuun ja valvontaan liittyviä säädöksiä on terveydensuojelulain muutoksessa (441/2000), terveydensuojeluasetuksessa (1280/1994) sekä säteilylaissa (592/1991). Veden laadun ja valvontatutkimusohjelman tulee täyttää sosiaali- ja terveystieteiden ministeriön asetuksen 683/2017 mukaiset vaatimukset. Vesihuollon työntekijöiltä ja esimiehiltä vaaditaan voimassa olevat Valviran vesityökorttikoulutukset vesilaitoksessa ja vesijohtoverkostossa tapahtuvaan työskentelyyn.

Alavieskan kunnan vesihuoltolaitoksen valvontatutkimusohjelman on hyväksynyt Kallion ympäristöterveysviranomaisen. Tutkimusohjelman päivittäminen aloitettiin vuonna 2020 ja päivitetty ohjelma on valmiina tammikuussa 2021. Ohjelman päivittää Ramboll Oy. Ohjelma päivitetään viiden vuoden välein. Veden laatua seurataan näytteenotto-ohjelman mukaan. Vesinäytteet otetaan viidestä ennalta määrätystä kohteesta. Talousveden laadun valvonnan pääpaino on viranomaistarkkailussa. Verkostovesien näytteet otetaan alavesisäiliöiltä. Kallion terveysvalvonta ottaa molemmat sekä käyttötarkkailu- että viranomaisvalvontanäytteet.

Käyttötarkkailuun kuuluvat laitoksen huolto- ja tarkkailutoimenpiteet kuten toiminnallinen tarkkailu, jakeluverkoston kunnan tarkkailu sekä käyttäjien tyytyväisyyden arviointi. Huolto- ja tarkkailutoimenpiteet kirjataan laitosten käyttöpäiväkirjaan. Vesinäytteiden tutkimustulokset arkistoidaan. Näytteenottojen lisäksi vesilaitokselle tehdään valvontasuunnitelman mukainen tarkastus joka toinen vuosi.

Tutkimuslaitoksen kemisti määrittää vesinäytteen mikrobiologiset määritykset ja fysikaalis-kemialliset määritykset. Mikrobiologiset määritykset ilmaisevat terveydelle haitallisten bakteerin määrän ja fysikaalis-kemialliset määritykset kemiallisten aineiden pitoisuudet vesilitrassa milli- tai mikrogrammoina eli tuhannesosa- tai miljoonasosa-grammoina. Näiden lisäksi vedestä tutkitaan haju, maku, happamuus, sähkönjohtavuus, torjunta-aineet ja väriluku. Näille kaikille määrityksille on annettu raja-arvot (STM 1352/2015).

3.1.1 Veden laatu vuonna 2020

Vuonna 2020 Alavieskan kunnan vesinäytteiden laadun on tarkastanut Kallion ympäristöterveysviranomaisen. Vesinäytteet täyttivät tutkituilta ominaisuuksiltaan asetetut laatuvaatimukset ja laatu tavoitteet. Niissä ominaisuuksissa, joille ei asetettu raja-arvoja, ei todettu epätavallisia muutoksia. Vedessä ei ollut koliformisia bakteereita eikä escheria coli -bakteereita. Alavieskan veden happamuus oli keskimäärin 7,8 pH. Happamuutta valvotaan säännöllisellä tarkkailulla ja talousvesi desinfioidaan ultraviolettivalolla Alavieskan alavesisäiliöillä.

3.2 Veden hankinta

Alavieskan talousveden toimittaa osakaskuntien omistama tukkuvesiyhtiö Vesikolmio Oy. Vesikolmio Oy:n runkojohto kulkee Alavieskan läpi. Alavieskaan on mahdollista ottaa talousvettä joko Ylivieskan suunnalta tai vaihtoehtoisesti Kalajoen suunnalta. Alavieskalla ei ole omaa vedenottamoita. Vuonna 2020 Alavieskaan toimitettiin 238247 m³ talousvettä, josta vuotovettä on 58132 m³.

3.3 Veden käsittely ja jakelu

Alavieskaan tuleva talousvesi desinfioidaan ultraviolettivalolla alavesisäiliölaitoksissa. Lisäksi kunnan alueella verkoston painetta pidetään yllä paineenkorottamoilla, jotta saadaan kompensoitua verkostosta ja korkeuseroista aiheutuvat painehäviöt. Talousvesiverkoston painetta ja virtaamia seurataan jatkuvasti valvomosta käsin. Alavieska sai käyttöönsä uuden valvomon vuonna 2020. Alavieskan vesilaitosten automaatiota uusittiin ja kehitettiin vuonna 2020 ja tämä työ jatkuu vielä vuonna 2021. Kähtävän paineenkorottamo saneerattiin vuonna 2020, jotta se voidaan liittää etävalvonnan piiriin vuonna 2021.

3.4 Verkosto

Vesijohtoverkoston pituus on Alavieskassa 212 km, joka on pääosin muoviputkea. Verkosto on rakennettu pääosin 1970- ja 1980-luvuilla. Verkostossa on ollut 15 vuotaa vuoden 2020 aikana.

Verkostoa saneerattiin vuonna 2020. Järviojan ylitys rakennettiin uudelleen. Uusi syöttölinja porattiin Kalajoen ali. Vanha joen alitus painotettiin uudelleen. Uutta vesijohtoverkostoa rakennettiin 350 m Kivihaan alueelle. Rakentamista Kivihaan alueella jatketaan vuonna 2021.

Vesimittareita on vaihdettu etäluettaviin Kamstrup Oy:n toimittamiin mittareihin 204 kpl, mikä tuo tehokkuutta laskutusprosessiin. Tulevina vuosina mittareiden vaihtoa jatketaan, jotta jatkossa suurin osa mittareista olisi etäluettavia ja ennakkolaskutus vähenee. Yhteensä etäluettavia mittareita on nyt vaihdettu 478 kpl ja kokonaisuudessaan talousvesiasiakkaita on vesihuoltolaitoksen alueella 1355 kpl.

4. VIEMÄRILAITOS

Alavieskan kunnalla oli aiemmin Eskolantien päässä oma jäteveden puhdistamo. Kun Alavieska liittyi Vesikolmion keskuspuhdistamoon, niin Alavieskan puhdistamo purettiin ja paikalle rakennettiin tasausallas ja jäteveden siirtopumppaamo. Edelleen Alavieska liitettiin vuonna 2018 Vesikolmion rakentamaan siirtoviemäriin, joka rakennettiin Alavieskan pohjoispuolelle. Molemmat siirtolinjat ovat yhä käytössä vuonna 2020.

4.1 Jäteveden käsittely ja lietteiden vastaanotto

Kotitalouksien sako- ja umpikaivoliete toimitetaan yksityisasiakkaiden toimesta pumppuautolla Vesikolmion siirtolinjapumppaamoon Akannevalle, jossa liete välpätään ja pumpataan eteenpäin siirtoviemäriin.

4.2 Jäteveden johtaminen ja verkosto

Viemäriverkoston pituus toiminta-alueella on noin 17 km. Putkimateriaali on pääasiassa muovia. Betoniviemärit on saneerattu pätkäsjutuksella. Viemärivesi ja yhdyskuntalietteet toimitetaan siirtoviemäriä pitkin Vesikolmion Kalajoen keskuspuhdistamolle. Vesikolmion puhdistamolle johdettiin 216828 m³ jätevettä Alavieskasta vuonna 2020. Viemäriverkoston saneerausta jatkettiin Kalajoen eteläpuolella kuvauksissa löytyneiden puutteiden korjaamiseksi.

5. TOIMINNALLISET TUNNUSLUVUT

Talousvesi	Tot 2020
Veden osto m ³	303 144
Veden myynti Merijärvelle	16 538
Veden myynti Vesiosuuskunta Valkeavedelle	48 359
Veden myynti kunnan alueella m ³	180 115
Vuotovesiprosentti %	24
Jätevesi	
Käsittelyyn toimitettu jätevesi m ³	216 828
Laskutettu jätevesi m ³	43 506
Vuotovesiprosentti %	80
Henkilöstön lukumäärä	2

6. VESIHUOLTOLAITOKSEN TALOUSARVION TOTEUMA

	Tp 2019	Ta 2020	Tot 2020	Poikkeama
Menot	522,4	497,2	645,5	148,2
Tulot	431,1	465,3	470,8	5,5
Netto	91,2	31,9	174,6	142,7
Sisäiset erät	15,3	23,3	15,1	-8,2
Poistot	19,0	23,5	21,4	-27,2

7. KÄYTTÖVEDEN JA JÄTEVEDEN LIITTYMIS- JA KÄYTTÖMAKSUT VUONNA 2020

Liittymismaksu talousvedelle on vuoden 2018 kunnanvaltuuston päätöksen mukaisesti ollut uusille omakotirakentajille ilmainen vuonna 2020.

Liittymismaksu keskimäärin € / vesi	Liittymismaksu € / viemäröinti kaava-alue	Liittymismaksu € / viemäröinti toiminta alue ulkopuolella	Liittymismaksu yhteensä keskimäärin €
1100	1009	5000	2109

Rakennusaikaisesta vedestä ei peritä maksua.

Käyttömaksut 2020

Asuinkiinteistöt ja niihin vesihuollon suhteen rinnastettavat kiinteistöt:

Vesi €/m ³ (alv 0 %)	Vesi €/m ³ (sis. alv)	Jätevesi €/m ³ (alv 0 %)	Jätevesi €/m ³ (sis. alv)
1,01	1,25	3,2	3,97

Lisäksi vesimittarimaksua veloitetaan talousvedelle ja jätevedelle seuraavasti, kun

Talousvedelle		
vesimittarin koko on	≤ 6 m ³	59,52 €/mittari/vuosi, sis. alv 24 %
vesimittarin koko on	> 6 m ³	282,72 €/mittari/vuosi, sis. alv 24 %
Jätevedelle		
vesimittarin koko on	≤ 6 m ³	44,64 €/mittari/vuosi, sis. alv 24 %
vesimittarin koko on	> 6 m ³	89,29 €/mittari/vuosi, sis. alv 24 %

Muut maksut

Perintäkulut	5,00 € sis. alv
Vesimittarin luentamaksu	23,00 € sis. alv
Tarkistusmaksu	75,00 € sis. alv
Taloventtiilin avaus tai sulku	60,00 € sis. alv